

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 2 marca 2018 r.

DUS.I.5000.2.2018.JK

Nr w wykazie UD356

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), przesyłam w załączeniu projekt *ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych* (projekt z dnia 12 lutego 2018 r.) wraz z uzasadnieniem oraz oceną skutków regulacji, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii do przedmiotowego projektu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego projektu.

Projekt został przekazany także w wersji elektronicznej.

z up.
MINISTER
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują:

1. Pani Dorota Gardias – Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych
2. Pan Piotr Duda - Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ Solidarność
3. Pan Jan Guz – Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

U S T A W A

z dnia..... 2018 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Art 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 58 ust. 2 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) aktywami pochodzącymi z przeniesienia aktywów, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2-4 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717);”;

2) w art. 59 w ust. 1 uchyla się pkt 3;

3) w art. 63:

a) uchyla się ust. 3,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Środki pochodzące z wykupu aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a oraz przychody uzyskane od tych aktywów, zwiększają aktywa FRD.”,

4) w art. 65 w ust. 3 uchyla się pkt 3;

5) w art. 76 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) należności z tytułu poniesionych kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 Zakład pobiera w formie potrącenia z dokonanych wpłat;”.

Art 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 23 października 2018 r.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest określenie zasad lokowania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) pochodzących z wykupu aktywów, wchodzących w skład portfela FRD, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.) zwaną dalej „ustawą o s.u.s.”, które zgodnie z przepisami ustawy są wyodrębnione ewidencyjnie.

Na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717) nastąpiło przeniesienie wyrażonych obligacyjnymi zobowiązaniami Skarbu Państwa części uprawnień emerytalnych ubezpieczonych z otwartych funduszy emerytalnych (OFE) do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). W dniu 3 lutego 2014 r. nastąpiło przekazanie części aktywów zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych w łącznej kwocie odpowiadającej 51,5% jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku każdego członka OFE na dzień 31 stycznia 2014 r. do ZUS. Jednocześnie, wartość środków, odpowiadająca wartości umorzonych przez OFE jednostek rozrachunkowych, została zewidencjonowana na subkontach ubezpieczonych prowadzonych przez ZUS.

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych ZUS był zobowiązany do przeniesienia do FRD następujących kategorii aktywów:

- obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1057, z późn. zm.), gwarantowane przez Skarb Państwa;
- innych papierów wartościowych opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa;
- środków pieniężnych denominowanych w walucie polskiej.

Natomiast otrzymane z OFE obligacje i bony emitowane przez Skarb Państwa ZUS przedstawił do nabycia Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez ministra właściwego do spraw budżetu.

Ponadto art. 23 ust. 13 ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku

z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych przewidywał, że FRD przekaze na przychody funduszu emerytalnego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) środki pieniężne uzyskane z tytułu wykupu wyodrębnionych aktywów:

- obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, gwarantowanych przez Skarb Państwa,
- innych papierów wartościowych opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa,

pochodzących z otwartych funduszy emerytalnych lub wypłaty należnych od nich odsetek, w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania wraz z pożytkami uzyskanymi od tych środków pieniężnych.

Mimo, że reguła dotycząca terminu przekazywania wykupionych aktywów (30 dni) do funduszu emerytalnego FUS oraz wspomnianych odsetek określona została tylko dla 2014 r. praktykę tą rozszerzono również na lata następne. Z projektu planu finansowego FUS, przekazanego przez Ministerstwo Finansów do ZUS oraz z załącznika nr 13 do ustawy budżetowej na 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 291) wynika jednak, że środki pochodzące w 2018 r. z wykupu nominału oraz z odsetek obligacji KFD nie zostaną przekazane na przychody FUS.

FRD, zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych przejął od OFE obligacje IDS1018 emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego (KFD) w wysokości nominalnej 8.818.661.000 PLN. Zapadalność obligacji (termin wykupu) przypada na dzień 24 października 2018 r.

Szczegółowe zasady lokowania wyodrębnionych ewidencyjnie aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s., w których skład wchodzi właśnie obligacje IDS1018, określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie lokowania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej (Dz. U. poz. 152). Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia środki pochodzące z wykupu obligacji IDS1018 i przychody uzyskane z ich posiadania mogą być lokowane wyłącznie w depozyty bankowe. Natomiast zgodnie z art. 59 ust.1 pkt 3 ustawy o s.u.s. środki FRD uzyskane z wykupu obligacji IDS1018 powiększone

o przychody z tych aktywów mogą być wykorzystane wyłącznie na zasilenie funduszu emerytalnego.

Aktualnie FRD zarządza aktywami w wysokości: 25,368 mld zł (środki bilansowe) i 11,7 mld zł (środki pozabilansowe). Obligacje IDS1018 zgodnie z postanowieniami ustawy są zapisane na kontach pozabilansowych w kwocie PLN 8,8 mld i stanowią prawie 35% całego portfela FRD.

Skład portfela FRD (środki bilansowe) w przeważającej mierze to papiery skarbowe (ok. 74%), które dają średnią dochodowość roczną 3,15 %. W porównaniu stopy procentowe za lokaty międzybankowe do roku dają obecnie dochodowość ok. 1,45%. Kupon stały roczny od obligacji IDS1018 wynosi 6,25%.

Mając na względzie wysoką kwotę wolnych środków uzyskanych z wykupu obligacji IDS1018 oraz sytuację rynkową: niskie stopy procentowe na rynku lokat międzybankowych (w okolicach 1,5%) oraz zmniejszoną podaż papierów skarbowych emitowanych przez Ministerstwo Finansów, FRD jest zainteresowany nabywaniem długoterminowych papierów z gwarancją państwa w celu osiągnięcia lepszych wyników na zarządzaniu powierzonymi środkami niż by były osiągnięte z lokowania środków w lokaty bankowe.

FRD posiada bezpieczną i przejrzystą strategię inwestowania, cechuje się wysoką płynnością posiadanych aktywów, a osiągnięte wyniki inwestycyjne plasują go w czołówce funduszy rynkowych o zbliżonym portfelu inwestycyjnym. FRD ulokował się pod względem osiągniętych wyników inwestycyjnych w porównaniu do funduszy stabilnego wzrostu funkcjonujących na rynku na: drugiej pozycji w okresie 10-letnim, szóstej w okresie ostatnich trzech lat oraz w okresie rocznym (w 2016 r.).

W związku z powyższym w projekcie ustawy proponuje się likwidację wyodrębnienia ewidencyjnego w portfelu FRD środków pochodzących z przeniesienia aktywów z OFE (art. 1 pkt 1 projektu ustawy). Środki pochodzące z wykupu tych aktywów oraz uzyskane od nich przychody zwiększyłyby aktywa FRD oraz byłyby klasyfikowane i zarządzane na zasadach pozostałych aktywów FRD (art. 1 pkt 3 lit. b projektu ustawy). Konsekwencją tego jest również uchylenie przepisu art. 63 ust. 3 (art. 1 pkt 3 lit. a projektu ustawy) ograniczającego instrumenty w jakie mogą być lokowane środki, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy o s.u.s.

Ponadto proponuje się uchylenie przepisów (art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy o s.u.s.) przewidujących, że środki i przychody pochodzące z aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o

s.u.s. mogą być wykorzystane wyłącznie na zasilenie funduszu emerytalnego (art. 1 pkt 2 projektu ustawy). W projekcie proponuje się bowiem, by pozostały one w FRD w celu dalszego lokowania. Podkreślenia wymaga, że nadal aktualne pozostaną przepisy art. 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy o s.u.s. umożliwiające wykorzystane środków FRD na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

Konsekwencją likwidacji wyodrębnienia ewidencyjnego w portfelu FRD środków, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s. jest również uchylenie art. 65 ust. 3 pkt 3 (art. 1 pkt 4 projektu ustawy). Przepis ten przewiduje, że sposób lokowania tych środków i zasady ich wyceny zawarte są w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy. Intencją projektodawcy jest umożliwienie lokowania całości środków FRD zgodnie z jednolitymi zasadami i ograniczeniami, stąd też przepis określający wyjątki dla środków, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s. jest co do zasady zbędny.

W związku ze zmianą upoważnienia ustawowego konieczne będzie wydanie nowego rozporządzenia wykonawczego do ustawy dotyczącego lokowania środków FRD.

Ponadto w projekcie proponuje się zmianę porządkującą do ustawy o s.u.s. (art. 1 pkt 5 projektu ustawy) jasno określającą sposób poboru przez ZUS opłat z tytułu nałożonego obowiązku poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne od Narodowego Funduszu Zdrowia, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz do OFE. Należności z tytułu poniesionych kosztów Zakład pobiera, zgodnie z propozycją, w formie potrącenia z dokonanych wpłat.

Wpływ projektu ustawy na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców – regulacje projektowanej ustawy nie dotyczą działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

Proponuje się by regulacja weszła w życie z dniem 23 października 2018 r. (art. 2 projektu ustawy) w celu umożliwienia FRD by środki uzyskane w dniu 24 października 2018 r. z wykupu obligacji IDS1018 mogły zostać ulokowane już na nowych zasadach – analogicznych jak dla pozostałych środków FRD.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt nie podlega

opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.

Nazwa projektu
Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące:
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

**Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra,
Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu:**
Podsekretarz Stanu – Marcin Zieleniecki

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:
Dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych – Mariusz Kubzdyl
Główny Specjalista – Joanna Kownacka-Kacperska (tel. 022 661 17 59)

Data sporządzenia
12 luty 2018 r.

Źródło:
Nr w wykazie prac legislacyjnych:
UD356

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o s.u.s.”, określa zasady tworzenia i funkcjonowania Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD), w tym również warunki lokowania jego środków.

Zgodnie z ustawą o s.u.s. środki pochodzące z wykupu aktywów, wchodzących w skład portfela FRD, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy, które są wyodrębnione ewidencyjnie, w terminie 30 dni od dnia wykupu powinny zostać przekazane na przychody funduszu emerytalnego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS). Zgodnie z projektem ustawy budżetowej na 2018 r. środki te nie zostaną w FUS co oznacza, że mogłyby być lokowane wyłącznie w depozyty bankowe i nie przynosiłyby pożytków na poziomie analogicznym jak wypracowywane przez inne środki pozostające w zarządzaniu FRD.

Aktywa te, głównie obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego (KFD), zostały przekazane do FRD na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717).

Obligacje IDS1018 emitowane przez BGK na rzecz KFD w wysokości nominalnej 8.818.661.000 PLN zapadną (termin wykupu) w dniu 24 października 2018 r.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane działania, cel i oczekiwany efekt

Celem projektu ustawy jest uporządkowanie kwestii lokowania środków pochodzących z wykupu aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s.

Zgodnie z projektem ustawy proponuje się:

- likwidację wyodrębnienia ewidencyjnego aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s.;
- uchylenie przepisów (art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy o s.u.s.) przewidujących, że środki i przychody pochodzące z aktywów, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4a ustawy o s.u.s. mogą być wykorzystane wyłącznie na zasilenie funduszu emerytalnego;
- wprowadzenie zasady, że środki pochodzące z wykupu tych aktywów oraz uzyskane od nich przychody zwiększyłyby aktywa FRD oraz byłyby klasyfikowane i zarządzane na zasadach pozostałych aktywów FRD;
- uchylenie przepisu art. 63 ust. 3 ograniczającego instrumenty w jakie mogą być lokowane środki, o których mowa w art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy o s.u.s.

Dodatkowo proponuje się wprowadzenie przepisu porządkującego do ustawy o s.u.s. określającego sposób poboru przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych opłat z tytułu nałożonego obowiązku poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne od Narodowego Funduszu Zdrowia, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz do otwartych funduszy emerytalnych. Należności z tytułu poniesionych kosztów Zakład pobiera, zgodnie z propozycją, w formie potrącenia z dokonanych wpłat.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach (w szczególności w państwach członkowskich UE)?

Nie dotyczy

4. Podmiot, na którego oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

5. Informacje na temat zakresu czasu trwania i terminów realizacji i trybów konsultacji

Projekt zostanie przekazany do opinii reprezentatywnym organizacjom związków zawodowych, pracodawców oraz Radzie Dialogu Społecznego.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania również do Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Przewodniczącego Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Finansowego, Związku Banków Polskich i Banku Gospodarstwa Krajowego.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy zostanie udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z dniem przekazania go do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansowy publiczny

(ceny stałe)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem (1)(2)													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
ZUS													
Wydatki ogółem (3)(4)													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
ZUS													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki:													
ZUS													

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projekt ustawy nie spowoduje konieczności ponoszenia jakichkolwiek kosztów po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Rezerwy Demograficznej.

7. Wpływ na konflikt interesów podmiotów publicznych i funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na warunki świadczenia usług publicznych

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa (banki)								
	sektor mikro-, małych i								

(w mln zł, ceny stałe z r.)	średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne	funkcjonowanie przedsiębiorców								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projekt nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegółowo w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:
Przyjęcie proponowanych rozwiązań ujednotwili i uprości kwestie związane z lokowaniem środków FRD.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu: Zmiana nie ma wpływu na wskazane obszary.

11. Planowane wykonanie przez państwo obywateli

Proponuje się, by ustawa weszła w życie z dniem 23 października 2018 r.

12. W jaki sposób środki następująca sytuacja wskazanych projektów oraz jakie instrumenty zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (listy dokumentów źródłowych, badania, analizy itp.)

